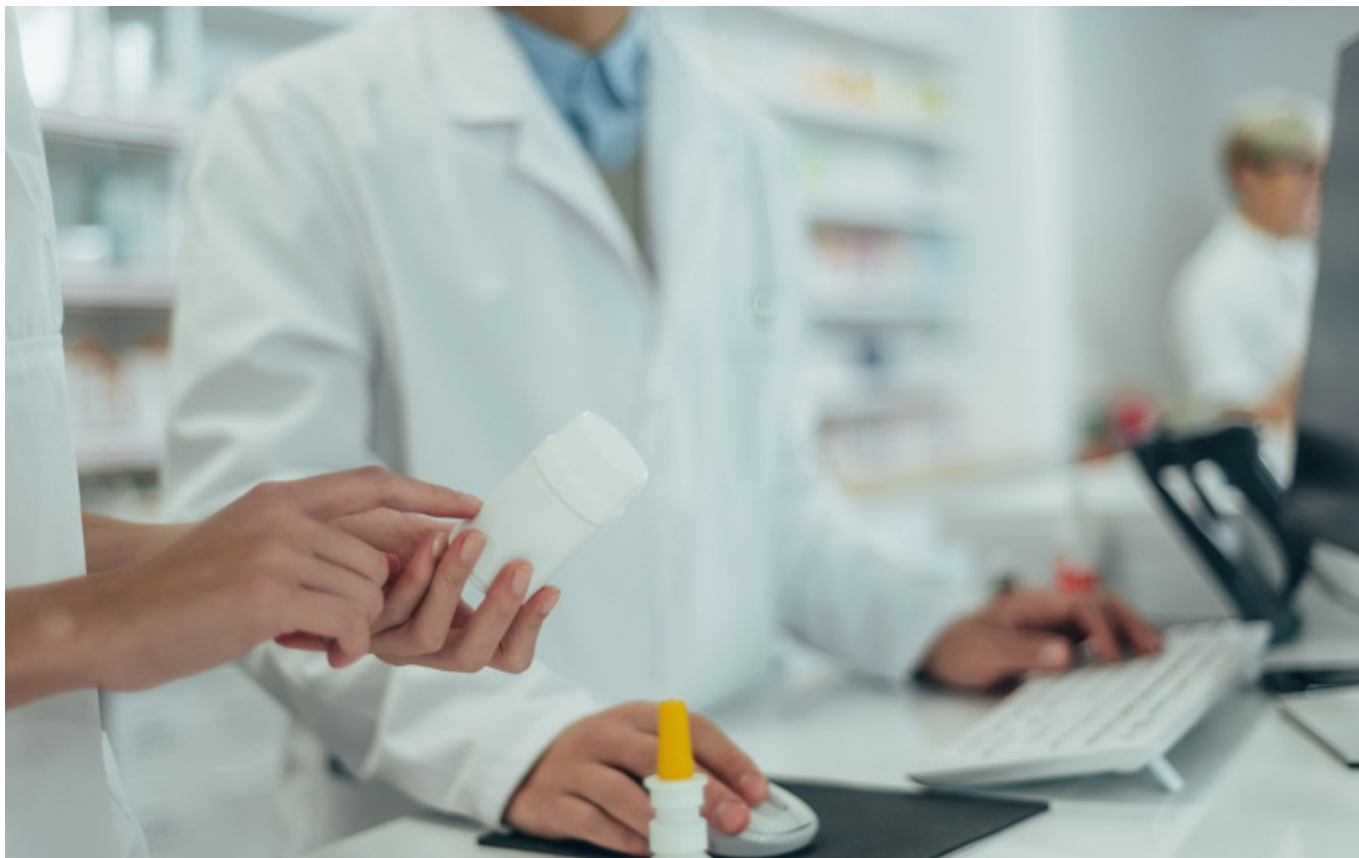

VAISTAIS PREKIAUJANČIOS BENDROVĖS SUSITARĖ DĖL KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTŲ ANTKAINIŲ

2022 12 13

konkurenciją ribojantys susitarimai, baudos

Konkurencijos taryba nustatė, kad Lietuvos vaistinių asociacija (LVA) ir 8-ios vaistais prekiaujančios bendrovės susitarė dėl kompensuojamųjų vaistų antkainių. Už Konkurencijos įstatymo ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pažeidimą iš viso skirta baudų už daugiau kaip 72 mln. Eur.

Konkurencijos taryba išsiaiškino, kad 2017 m. Sveikatos apsaugos ministerija (SAM), nusprendusi įvertinti, ar reikia keisti vaistinių preparatų mažmeninės ir didmeninės prekybos antkainius, paprašė asociacijos pateikti ekonominius skaičiavimus pagrįstus antkainių pasiūlymus.

Tarpininkaujant LVA, vaistais prekiaujančios bendrovės tarpusavyje suderino ministerijai pateiktus kompensuojamųjų vaistų antkainius, tariamai pagrįstus įmonių veiklos kaštais. Vėliau konkurentės kartu parengė vaistinės prototipo dokumentą, kuris esą turėjo parodyti, jog tik ministerijai nustačius jų siūlomus antkainius, vaistais prekiaujančios bendrovės galės išlikti rinkoje. Minėtame dokumente buvo nurodyta, kad vaistinės prototipo pelnas iki mokesčių su asociacijos ministerijai teiktais kompensuojamųjų vaistų antkainiais yra „0“, o esamas pelnas su tuomečiais antkainiais – neigiamas bei dar sumažėsiantis pakeitus vaistų kompensavimo tvarką. LVA ir bendrovių susirašinėjimas atskleidė jų

siekį akcentuoti, kad, jeigu antkainiai nebus pakeisti, esą dėl nuostolingos vaistinių veiklos dalis jų bus uždaryta (kalba netaisyta): „<...> *mintis naudoti komunikacijai, kad turesime užsidaryti, atleisti vaistininkus, miesteliuose vaistiniu neliks ir pan.*“.

Vis dėlto, kaip nustatė Konkurencijos taryba, konkurenčių suderinti kompensuojamųjų vaistų antkainiai turėjo ne tik padengti bendrovių patiriamus kaštus, bet ir užtikrinti papildomus pelnus. Tai liudija ir vidinė bendrovių komunikacija, kur pabrėžiama, kad nustatant antkainius svarbus net ir 1 centas, kuris per metus duoda 90 tūkst. Eur pajamų (kalba netaisyta): „*Pries koki nors posedi reiktu pasiderinti, ko mes sieksime. Kaip ir snekejom, kautis reikia del kiekvieno cento nes 1 cnt duoda apie 90 kEUR per metus*“.

Konkurencijos taryba konstatavo, jog, teikdamos suderintus antkainius ir juos pagrindžiančius skaičiavimus, LVA ir vaistais prekiaujančios bendrovės turėjo reikšmingą įtaką SAM sprendimams dėl antkainių nustatymo. SAM, neturėjusi informacijos apie vaistais prekiaujančių bendrovių patiriamus kaštus, rėmėsi LVA ir konkurentų suderintais antkainiais, kuriuos vėliau – padariusi su LVA suderintus pakeitimus – iš esmės patvirtino. Tokie kompensuojamųjų vaistų antkainiai, įtvirtinti sveikatos apsaugos ministro įsakyme, įsigaliojo 2018 m. liepos 1 d. ir galioja iki šiol.

Vėliau SAM įtvirtino papildomą reguliavimą, pagal kurį vaistinei, norinčiai konkuruoti ir sumažinti antkainį, proporcingai būtų sumažinta ir jai Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokama vaistinio preparato kainos dalis. Toks reguliavimas panaikino bendrovių ekonomines paskatas konkuruoti nustatant mažesnes vaistų kainas, ir taip antkainiai faktiškai tapo fiksuoti.

Konkurencijos taryba priėjo išvadą, kad konkurentėms susitarus dėl kompensuojamųjų vaistų antkainių ir šiuos vėliau nustačius SAM, buvo apribota kompensuojamuosius vaistus didmeniniu bei mažmeniniu lygmeniu platinančių ūkio subjektų konkurencija. Taip vaistais prekiaujančios bendrovės kartu padarė įtaką ministerijai nustatant antkainių dydžius: jeigu konkurentės būtų informaciją ministerijai teikusios savarankiškai ir tarpusavyje nebūtų suderinusios antkainių, šie galėjo būti nustatyti mažesni.

Vien ta aplinkybė, kad kainos (ar antkainiai) yra nustatomi privalomais teisės aktais, nereiškia, jog įmonės negali konkuruoti. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog įmonės gali konkuruoti teikdamos savarankiškus pasiūlymus bei duomenis dėl galimų kainų dydžio valstybės institucijai ir taip daryti įtaką pastarosios nustatomoms kainoms. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas taip pat yra konstatavęs, kad konkurencijos taisyklių pažeidimu gali būti laikomas atvejis, kai kelios įmonės susitaria teikti suderintą neobjektyvią informaciją valstybės institucijai siekdamas, jog ji priimtų atitinkamą sprendimą.

Įvertinusi Konkurencijos įstatymo ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pažeidimo mastą bei kitas aplinkybes, Konkurencijos taryba skyrė baudas: LVA – 7380 Eur, „EVD“ – 2 746 720 Eur, „Siromed Pharma“ – 11 210 Eur, „Eurovaistinei“ – 27 483 740 Eur, „EVRC“ – 1 273 310 Eur, „Limedikai“ – 7 423 360 Eur, Gintarinei vaistinei – 16 701 640 Eur, „Tamro“ – 9 267 520 Eur, „Benu vaistinei Lietuvai“ – 7 722 900 Eur.

Konkurencijos taryba nusprendė kreiptis į SAM su siūlymu įvertinti, ar nustatytas teisinis reglamentavimas, dėl kurio kompensuojamuosius vaistus platinantiems ūkio subjektams buvo panaikintos ekonominės paskatos taikyti mažesnius antkainius nei patvirtinti sveikatos apsaugos ministro įsakymu, yra būtinas ir proporcingas, ir jei ne – keisti nustatytą reglamentavimą, taip pat – iš naujo nustatyti kompensuojamųjų vaistų didmeninius bei mažmeninius antkainius.

Be to, nuspręsta kreiptis ir į Vyriausybę su siūlymu inicijuoti Farmacijos įstatymo ir kitų teisės aktų pakeitimą, įtvirtinant aiškius bei skaidrius kompensuojamųjų vaistų antkainių nustatymo kriterijus ir jų apskaičiavimo bei duomenų teikimo sprendimus priimančioms institucijoms mechanizmą.

Konkurencijos tarybos nutarimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo jo įteikimo arba paskelbimo institucijos svetainėje dienos.

Taip pat skaitykite

PATOBULINTA UŽ KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS SKIRIAMŲ BAUDŲ NUSTATYMO TVARKA

2022 11 09

KONKURENCIJOS TARYBA NEBETIRS GALIMO SUSITARIMO DĖL APSAUGOS PASLAUGŲ ĮKAINIŲ DERINIMO

2022 06 08

KONKURENCIJOS TARYBA SVARSTYS, AR SKŪSTI VAAT SPRENDIMĄ DĖL LKL IR KREPŠINIO KLUBŲ SUDARYTO KONKURENCIJĄ RIBOJANČIO SUSITARIMO

2022 06 08

KARTELIO DALYVĖMS SKIRTOS INDIVIDUALIOS BAUDOS

2022 06 01

GINČAS DĖL SANKCIJŲ KARTELIO DALYVĖMS UŽBAIGTAS TAIKOS SUTARTIMIS

2022 03 31